

Dokument nr. 15:14.

(1996-97)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar.

Spørsmål nr. 132 - 147.

23. mai - 11. juni 1997.

Innhold

Spørsmål	Side
132. Fra stortingsrepresentant Syver Berge vedr. produksjonskvote og sjølvstendige bønder som gifter seg med kvarandre, besvart av landbruksministeren	3
133. Fra stortingsrepresentant Siri Frost Sterri, vedr. studiefinansieringsordningen, besvart av kirke-, utdannings- og forskningsministeren	4
134. Fra stortingsrepresentant Rolf Ketil Bjørn, vedr. norske bombeflytokt mot sovjetiske mål etter annen verdenskrig, besvart av forsvarsministeren	5
135. Fra stortingsrepresentant Øystein Djupedal, vedr. at studenter må betale for kurs de tar utenom den obligatoriske utdanningen, besvart av kirke-, utdannings- og forskningsministeren	5
136. Fra stortingsrepresentant Magnar Sortåsløkken, besvart av forsvarsministeren, vedr. bruk av skarpe våpen fra fly, besvart av forsvarsministeren	6
137. Fra stortingsrepresentant Lars Sponheim, vedr. tildeling av stimuleringsstøtte for etablering av nye lærlingeplasser, besvart av kirke-, utdannings- og forskningsministeren	7
138. Fra stortingsrepresentant Erling Folkvord, vedr. likestilling i forsvaret, besvart av forsvarsministeren	8
139. Fra stortingsrepresentant Øystein Djupedal, vedr. å bygge ut et døvesenter i Trondheim, besvart av kirke-, utdannings- og forskningsministeren	9
140. Fra stortingsrepresentant Eva R. Finstad, vedr. tannfyllingsmateriale amalgam, besvart av helseministeren	10
141. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. internasjonal investeringsavtale, besvart av utenriksministeren	11
142. Fra stortingsrepresentant Paul Chaffey, vedr. gjenvinning av smøreolje, besvart av miljøvernministeren	12
143. Fra stortingsrepresentant Erling Folkvord, vedr. overføring av Souhaila Andrawes til Norge, besvart av justisministeren	13
144. Fra stortingsrepresentant Erling Folkvord, vedr. tariffønn, besvart av kommunal- og arbeidsministeren	13
145. Fra stortingsrepresentant Gunnar Fatland vedr. bevilgninger på noen kapitler og poster, besvart av miljøvernministeren	14
146. Fra stortingsrepresentant Eva R. Finstad, vedr. flytrafikk på Gardermoen om natten, besvart av samferdselsministeren	15
147. Fra stortingsrepresentant Eva R. Finstad, vedr. at DN engasjerer Naturvernforbundet, besvart av miljøvernministeren	16

Dokument nr. 15:14.

(1996–97)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar.

Spørsmål nr. 132.

Innlevert 23. mai 1997 fra stortingsrepresentant Syver Berge.

Besvart 30. mai 1997 av landbruksminister Dag Terje Andersen.

Spørsmål:

«Vert regelverket for tildeling av produksjonskvote for firkantet praktisert, når to sjølvstendige bønder gifter seg med kvarandre? Bør ikkje Inger Lise Krog og Ivar Skogstad få kvar si produksjonskvote?»

Begrunnelse:

Bakgrunnen for spørsmålet knyter seg i dette høve til Inger Lise Krog og Ivar Skogstad, Marker i Østfold.

Eigar av Degnes gård, Inger Lise Krog, har sidan 1985 drevet garden sjølv med eigen maskinpark. Eigedomen er på 120 da dyrka mark og 700 da skog. Produksjonen er korn, skog og husdyrproduksjon med kalkun (3000 per år).

Eigar av Skogstad gård, Ivar Skogstad, eigar av garden sidan 1996. Eigedomen er på 200 da dyrka mark og 650 da produktiv skog. Produksjon er korn, skog og griseproduksjon.

Etter giftarmålet vert desse gardane etter regelverket § 3 i forskrift om produksjonstillegg sett på som ein driftseining. Resultatet vert at Ivar fekk utbetalt produksjonstillegget, da Inger Lise ikkje lengre hadde høve til å søkje.

Dette er, i dette høve, kvinneskimming, herr statsråd. Det kan ikkje høyre vår tid til? Det er ei diskriminering av odelsjenter som eg vonar statsråden vil vera med å rette på.

Svar:

Departementet finn det uklart kva Berge meiner med «produksjonskvote» i sitt spørsmål. Slik departementet ser det har dette nærast samanheng med Krog/ Skogstad sin søknad om konsesjon etter husdyrkonsesjonslova. Spørsmålet blir difor besvart ut frå ei slik forståing.

Husdyrkonsesjon:

Det følgjer av lov om regulering av ervervsmessig husdyrhald at ingen kan etablere eller utvide anlegg og/eller produksjon utover grense for konsesjonsfri drift utan løyve frå departementet. Formålet med lova er å regulere bruksstrukturen i landet. Ein ønskjer å fordele produksjonen innan dei kraftforkrevjande næringane på fleire mindre einingar. Dette for å unngå «industriprega» produksjonar. Lova tar derimot ikkje sikte på å regulere det totale produksjonsnivået i landet.

Grensa for konsesjonsfri drift er 1 400 slaktegris-einingar. Inger-Lise Krog og Ivar Skogstad har i dag konsesjon for ein produksjon med 1 850 slaktegris-einingar pr. år. Produksjonen går føre seg delvis på eigedomen til Ivar Skogstad og delvis på eigedomen til Inger-Lise Krog. Der er såleis alt gitt løyve til konsesjonsregulert produksjon på begge av ektefellane sine eigedomar. Ektefellene har no saman kjøpt endå ein eigedom i same kommune. Dei har søkt om ytterlegare konsesjon for å produsere ca 80 000 slaktekylling på denne eigedomen. Slik regelverket framstår i dag kan ein ikkje sjå at det er grunnlag for å gje ein høgare konsesjon enn den ektefellane alt har. Det er ikkje i samsvar med formålet for regelverket at produsentar kjøper opp eigedomar for på dette viset å auke sin produksjonskapasitet.

Produksjonstillegg i jordbruket:

Departementet forstår det vidare som om Berge reiser spørsmål om forståinga av forskrift om produksjonstillegg i jordbruket § 3.

Det framgår her i § 3, 6. stykket: «Det gis produksjonstillegg bare til en bruker på en landbrukseiendom.» Det følgjer vidare: «To eller flere landbrukseiendommer som drives av forskjellige eiere eller leiere som bor på samme landbrukseiendom, regnes

som en driftsenhet selv om brukerne seg i mellom har annen avtale eller lignes hver for seg. Dette gjelder også for ektefeller/samboende og deltakere i samme ansvarlige selskap.»

Bakgrunnen for disse reglane er å hindre at ein produsent utnyttar den «strukturdifferensieringa» som ligg i tilskottsatsane. I slike saker blir eigedomane sett på som ei driftseining, og ein skal såleis ikkje kunne motta to tilskott for denne eine driftseininga.

Ei slik grense vil i utgangspunktet gjelde alle gardbrukarar som driv to eigedomar og er busete på den eine. Det er ikkje avgjerande om brukarane er ektefellar, sambuarar eller har annan tilknytning. Gardbrukarene må sjølve avgjere om mannen, kona eller eventuelt begge saman skal søkje om produksjonstillegg.

Ein kan såleis ikkje sjå at ordninga er til meir ulempe for kvinnelege enn mannlege brukarar.

Spørsmål nr. 133.

Innlevert 23. mai 1997 fra stortingsrepresentant Siri Frost Sterri.

Besvart 28. mai 1997 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Reidar Sandal.

Spørsmål:

«Departementet har endret Lånekassens forskrifter slik at det fra høsten 1997 ikke lenger gis støttes til «foundation year» på kunsthøgskole i Storbritannia. Dette var ikke omtalt i regjeringens budsjettforslag for 1997 og utdanningssøkende har ved henvendelse til Lånekassen og ANSA helt frem til utgangen av februar i år fått beskjed om at støtte vil bli gitt. Vil statsråden omgjøre sin beslutning og videreføre støtten for 1997/98?»

Begrunnelse:

Departementets vedtak om å fjerne støtten til «foundation year» ble først kjent for Lånekassen og ANSA da forskriftene for Lånekassen kom i slutten av februar. Mange har i løpet av høsten og vinteren henvendt seg til Lånekassen og ANSAs studieinformasjon og fått vite at man får støtte til «foundation year» på kunst i Storbritannia, og har på bakgrunn av den informasjonen søkt om opptak og akseptert studieplasser på skoler i Storbritannia. Det har vært mulig å søke fra 1. september 1996, og den generelle søknadsfristen gikk ut i slutten av mars.

Mange av disse har fraskrevet seg muligheten til å søke på andre skoler og i Norge, og alle vil få en overraskelse når de til høsten fått avvist sine søknader om lån og stipend til tross for at de tidligere har fått beskjed om at de vil få støtte. ANSA og Lånekassen opplyser at de har ingen mulighet til å informere dem som har mottatt feil informasjon om støtten til «foundation year» fordi disse ikke er registrert.

Senest i Innst. S. nr. 173 (1996-97) slo Stortinget fast viktigheten av prinsippet om forutsigbarhet i studiefinansieringsordningene. Når beslutningen er tatt så sent at det ikke har vært mulig å gjøre den

kjent for de utdanningssøkende, bør statsråden ta konsekvensen av dette og videreføre støtten.

Svar:

Jeg viser til brev 23. mai 1997 med spørsmål om bortfall av støtten til «Foundation Year» til kunstutdanning i Storbritannia.

Etter forskriftene om utdanningsstøtte kan det ikke gis støtte til forutdanning som søkeren må ha for å komme inn på en fagutdanning, jf forskriftene for 1997-98, kap. V, pkt. 4.3 som lyder: (ordlyden var lik i 1996-97):

«Det kan ikke tildelast støtte til forutdanning som søkeren må ha for å komme inn på eit fagstudium. Det kan heller ikke ettertildelast støtte til utdanning som ikkje gir rett til støtte, sjølv om utdanninga blir godskriven ved opptak i utdanning som gir rett til støtte»

«Foundation Year» eller Foundation Course er en forutdanning som en del læresteder i Storbritannia krever for studenter uten spesielle forkunnskaper innen den aktuelle kunstarten før opptak i 3-årig Bachelor-program.

Etter utdanningsstøttelovens § 2 siste ledd, gir Statens lånekasse nærmere regler til forskriftene. De nærmere regler skal ikke oppheve forskriften, men være veiledende for skjønn. Åpningen for å gjøre unntak for Foundation Course før godkjent Bachelor-program i design og bildende kunst ved britiske læresteder skriver seg fra langt tilbake. Lånekassens styre vedtok i mars 1997 at unntaket skulle bortfalle fra studieåret 1997-98. På dette tidspunktet hadde allerede mange studenter fått orientering etter de nærmere regler for 1996-97 og hadde gått ut fra at støtte til kurset også ville bli gitt 1997-98. Jeg sier meg enig i vurderingen av dette som lite forutsigbart for

studentene. Jeg vil derfor nå be Statens lånekasse for utdanning å sette vedtaket i kraft først fra og med studieåret 1998-99. Videre vil Lånekassen bli bedt

om å utforme informasjon om vedtaket slik at studentene er orientert i *god tid* før opptaket for 1998-99.

Spørsmål nr. 134.

Innlevert 26. mai 1997 fra stortingsrepresentant Rolf Ketil Bjørn.

Besvart 2. juni 1997 av forsvarsminister Jørgen Kosmo.

Spørsmål:

«Arbeiderbladet skriver 15. mai 1997 at norske jagerflyvere gjennom 1950-, 1960- og 1970-årene trente og hadde ordre om å gjennomføre bombetokt mot sovjetiske mål, også med atomvåpen. Stemmer de opplysningene som fremføres i den nevnte avisartikkel, og i henhold til hvilken avtale/avtaler med andre land ble slike bombetokter forberedt?»

Svar:

Etter de opplysninger jeg har innhentet er det intet som tyder på at norske fly eller norske flyvere hadde som oppdrag å levere kjernefysiske våpen under den kalde krigen. Hverken fly eller flyvere var sertifisert for slike oppdrag, og det var følgelig heller ikke avtaler med kjernevåpenstatene om overføring av kjernefysiske stridsmidler til norske enheter.

Spørsmål nr. 135.

Innlevert 26. mai 1997 fra stortingsrepresentant Øystein Djupedal.

Besvart 30. mai 1997 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Reidar Sandal.

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre med at vedtaket som Avd. for Lærerutdanning ved Høgskolen i Tromsø har fattet om at studenter selv må betale for kurs de tar utenom den obligatoriske undervisning sannsynligvis strider mot Lov om Høyere Utdanning?»

Begrunnelse:

Avdelingen for lærerutdanning ved Høgskolen i Tromsø har fattet et vedtak som innebærer at studenter må betale for kurs de tar utover de obligatoriske vektallene i allmennlærer- og førskolelærerutdanningen. Dette rammer både studenter som ønsker å ta kurs parallelt med de obligatoriske kursene og de som tar det som en forlengelse av utdanningen.

Å ta kurs utenom de obligatoriske har inntil nå vært vanlig. Flere av de som tar utdanning ved høgskolen i Tromsø jobber noen år og finner ut at de må styrke sin faglige kompetanse. Mange studenter ønsker dessuten å ta mer utdanning enn det som tilbys obligatorisk, bl. annet fordi 20 vektall utover de obligatoriske gir kompetanse som adjunkt med opprykk. Å ta betalt for kurs for studenter som allerede er inne på studiet vil føre til at færre tar ekstra kurs pga den økonomiske belastningen.

I Lov om Høyere Utdanning står det i § 40.4:

«Styret kan selv fastsette at eksamenskandidater som ikke er tatt opp som studenter ved institusjonen, skal betale et vederlag som dekker institusjonens merutgifter ved å holde eksamen for denne gruppen.»

Slik jeg tolker loven vil det si at de som er tatt opp som studenter ved institusjonen ikke skal betale.

Svar:

Jeg viser til spørsmål til skriftlig besvarelse fra representanten Øystein Djupedal, oversendt 26. mai 1997, om hva jeg vil gjøre i forbindelse med vedtak om at lærerutdanningsstudenter ved Høgskolen i Tromsø skal måtte betale for kurs de tar i tillegg til sitt normerte studium.

Jeg har fått opplyst at Høgskolen i Tromsø hittil ikke har krevet avgift fra ordinære studenter.

Avdelingsstyret ved Avdeling for lærerutdanning har 27. mai 1997 fattet følgende vedtak:

«Allmennlærerstudenter har anledning til å ta inntil 90 vektall og førskolelærerstudenter inntil 70 vektall innafor normert studietid uten å betale noe ekstra.»

Adgangen til å ta egenandel er regulert i rundskriv F-39-92 på grunnlag av Stortingets vedtak i 1984 (Budsjettinnstilling S. nr. 12 1984/85).

Generelt gjelder at studenter ikke har krav på å få følge flere fag enn det som inngår i ordinært studieopplegg for utdanningen. Når det ved opptak til studier som både er grunnutdanning og videreutdanning, er vurdert å være ledig kapasitet som åpner for at studenter kan følge undervisningen i tillegg til sitt ordinære studieprogram, har høgskolen etter departementets mening ikke adgang til å kreve avgift av disse studentene.

§ 40 i lov om universiteter og høgskoler regulerer adgangen til eksamen, og gir hjemmel for å dekke merutgifter til eksamen for personer som ikke er tatt opp som student. Denne bestemmelsen gjelder ikke den aktuelle gruppen studenter og heller ikke de avgifter det i dette tilfellet var tale om å innføre.

Jeg vil ta denne saken opp med Høgskolen i Tromsø.

Spørsmål nr. 136.

Innlevert 26. mai 1997 fra stortingsrepresentant **Magnar Sortåsløkken.**

Besvart 4. juni 1997 av forsvarsminister **Jørgen Kosmo.**

Spørsmål:

«Ifølge avisen Østflendingen skal statssekretær Martin Kolberg under et åpent møte med Hamar Arbeiderparti den 13. mai uttalt at det ikke skal brukes skarpe våpen fra fly i et Regionfelt Østlandet. Kolberg uttalte videre at det var tatt en politisk beslutning om dette og at slike øvelser skal skje på Setermoen. Stemmer det at på regionfelt Østlandet skal en ikke øve med skarpskyting fra fly og at slike øvelser istedet skal skje på Setermoen?»

Svar:

Luftforsvaret bruker i dag Børja og Mjølfjell til øvingsfelt for skyting med flybårne maskingevær/maskinkanoner og dropping av markørvåpen. Til tyngre skarpe våpen benytter Luftforsvaret et område på Hjerkins som skyte- og bombefelt.

Hvis det blir besluttet å opprette et regionalt skyte- og øvingsfelt for avdelingene på Østlandet, faller Hærens behov for videre bruk av Hjerkins skytefelt bort, og det vil bli iverksatt oppryddingsarbeid for etterhvert å kunne tilbakelevere området til sivil bruk. I lys av det arbeid som er igangsatt for utvidet vern av Dovrefjell, har Forsvaret ikke funnet det tjenlig å beholde store områder på Hjerkins til bombefelt for Luftforsvaret etter at hovedbrukeren Hæren eventuelt har nedlagt sin virksomhet.

Det er ikke aktuelt å flytte Luftforsvarets bombefelt til et Regionfelt Østlandet, og for å sikre Luftforsvarets behov, vurderes det nå hvorledes dette best kan ivaretas. Ut fra den oversikt man i dag har, må øvingsfeltene Børja og Mjølfjell opprettholdes med virksomhet på dagens nivå. For levering av skarpe våpen, vil Luftforsvarets behov for skyte- og bombefelt bli løst ved bruk av eksisterende skytefelt i Nord-Norge, dvs Setermoen og Halkavarre.

Spørsmål nr. 137.

Innlevert 28. mai 1997 fra stortingsrepresentant Lars Sponheim.

Besvart 4. juni 1997 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Reidar Sandal.

Spørsmål:

«Hva er begrensningene i tildeling av stimulerings-tilskudd for etablering av nye lærlingeplasser? Hvordan harmonerer disse med de føringer som er lagt fra Stortinget i forbindelse med de bevilgninger som er gitt?»

Begrunnelse:

Venstre er etter henvendelse fra bl. a. Smøla kommune informert om at det ikke ytes stimulerings-tilskudd til nye lærlingeplasser som er etablert i virksomheter som er tilknyttet det eksisterende opplæringskontor. Dette skal ha sin bakgrunn i at kommunen i fjor har hatt et større antall lærlingeplasser organisert gjennom virksomheten til det samme opplæringskontor, og at nye lærlingeplasser i andre virksomheter først regnes som «nye» når det totale antallet kommer over totaltallet for foregående år. Dette innebærer at en rekke nye lærlingeplasser ikke er berettiget til stimulerings-tilskudd, eller at de må trekke seg fra samarbeidet med opplæringskontoret for å bli godkjent som støtteberettigede.

Svar:

De nye stimulerings-tilskuddene

Etter forslag fra Regjeringen vedtok Stortinget ved behandlingen av statsbudsjettet for 1997 å styrke finansieringen av lærlingeordningen med 250 mill kroner. De nye tilskuddene er innrettet med særlig henblikk på å stimulere nye og etablerte lærebedrifter til å ta inn flere lærlinger som utløser basistilskudd.

For 1997 er det innført et tilskudd på 18 000 kroner pr ny kontrakt til lærebedrifter som øker antall løpende lærekontrakter fra 1996 til 1997. Telle-tidspunktet for denne tilskuddsordningen er 31.12.96 og 01.10.97. En lærebedrift som hadde 10 løpende lærekontrakter ved telling 31.12.96 og som f.eks. har en avgang på 5 lærekontrakter fram mot 1.10.97, må øke antall nye lærekontrakter med mer enn 5 for å utløse tilskudd. Dersom bedriften tegner 10 nye lærekontrakter i 1997, vil den ved tellingen 1.10.97 ha 15 løpende lærekontrakter, dvs. en økning på 5 løpende lærekontrakter fra 1996 til 1997. Bedriften vil i dette eksempelet motta 5 x 18 000 kroner i tilskudd.

Videre er det innført et særlig tilskudd til nye lærebedrifter, dvs. lærebedrifter som ikke har hatt lær-

linger i 1996. Tilskuddet er på 25 000 kroner til nye lærebedrifter som tegner én lærekontrakt. Nye bedrifter som tegner to eller flere lærekontrakter, får i stedet tilskudd som for økning i antall lærekontrakter, dvs. 18 000 kroner for hver lærekontrakt. Telle-tidspunktet for denne ordningen er 1.10.97.

Tilskuddsregler for opplæringskontor

I lov om fagopplæring i arbeidslivet § 4 defineres et opplæringskontor slik: Samarbeidsorgan mellom flere bedrifter som sammen påtar seg opplæringsansvar. Lærekontrakten tegnes med lærling og opplæringskontoret som parter.

Opplæringskontoret er tilskuddsenhet.

Et opplæringskontor får tilskudd for den samlede økningen i antall løpende lærekontrakter på samme måte som en lærebedrift, dvs. 18 000 kroner pr lærekontrakt som innebærer en økning fra 1996 til 1997.

Et opplæringskontor som etableres i 1997, og som består av bedrifter hvor en eller flere hadde lærekontrakter i 1996, kan få tilskudd for den samlede økningen i antall lærekontrakter i forhold til 1996. Utgangspunktet for å beregne økningen er antall lærekontrakter medlemsbedriftene hadde til sammen i 1996.

Bedrifter som melder seg ut av opplæringskontor og tegner lærekontrakt med lærlinger, får ikke tilskudd som for ny bedrift eller for økning i antall løpende lærekontrakter.

Stortingets føringer

I St prp nr 1 Tillegg nr 7 Saldering av statsbudsjettet 1997 foreslo Regjeringen en tilskuddsordning som stimulerer til etablering av læreplasser i bedrifter som tidligere ikke har hatt lærlinger, samt en tilskuddsordning som premierer de bedriftene som øker antall løpende lærekontrakter, jf kap 0234 post 70 Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger. Disse tilskuddene har som formål å stimulere til at antall løpende lærekontrakter øker fra 1996 til 1997.

I Budsjett-innst S II slutter komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og representanten Stephen Bråthen, seg til Regjeringens forslag under kap 0234 post 70.

Tilskuddsreglene for disse tilskuddsordningene er derfor utformet slik at lærebedriftene/opplæringskontorene må vise til en økning i antall løpende lærekontrakter for å utløse stimulerings-tilskuddet på

18 000 kroner. Det betyr at antall nyttegninger må være større enn antall avsluttede kontrakter. På den måten er det lagt opp til å øke det totale antall løpende lærekontrakter.

Under behandlingen av St meld nr 22 (1996-97) Om lærlingesituasjonen, vedtok Stortinget følgende:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at stimuleringsstilskuddene for å ta inn nye lærlinger beregnes bedriftsvis, uavhengig av om bedriften er tilsluttet et opplæringskontor.»

Regjeringen vil komme tilbake med et slikt forslag i forbindelse med statsbudsjettet for 1998.

Spørsmål nr. 138.

Innlevert 29. mai 1997 fra stortingsrepresentant Erling Folkvord.

Besvart 3. juni 1997 av forsvarsminister Jørgen Kosmo.

Spørsmål:

«Avtale om likestilling i Forsvarsdepartementet ble inngått 11. november 1985, blant annet for å bedre kjønnsfordelingen innen hver stillingsgruppe og fremme kompetansegivende utvikling, særlig med henblikk på å bedre kvinners stilling. Det er blant annet avtalefesta at departementsledelsens årlige handlingsplan «skal drøftes med de tillitsvalgte».

Jeg ber statsråden redegjøre om hovedpunktene i de to-tre siste års handlingsplaner, og i hvor stor grad planen er oppfylt for hvert av årene?»

Svar:

Forsvarsdepartementets personalpolitikk er basert på det sentrale lov- og avtaleverk og på lokalt inngåtte avtaler mellom departementet som arbeidsgiver og tjenestemannsorganisasjonene. Avtalen fra 1985 som representanten Folkvord refererer til i sitt spørsmål, er et eksempel på nettopp en slik avtale, men denne nå 12 år gamle avtalen ble senest erstattet i 1993, med en avtale i departementet hvor likestillingsaspektet gikk inn som en integrert del av de øvrige elementene i personalpolitikken.

Dette er en lokal tilpasningsavtale som tar opp i seg alle de føringer for likestilling som Lov om likestilling og Hovedavtalen forutsetter, i tillegg til å presisere departementets positive arbeidsgiverholdning til dette aspektet. Dette planverket legger ikke opp til å ha spesifikke handlingsplaner med henblikk på likestilling, men kvinners stilling har høy prioritet som en integrert del i hele personalpolitikken. I disse dager legges for øvrig siste hånd på revisjonen av Forsvarsdepartementets personalpolitiske retningslinjer, hvor en ny tilpasningsavtale til Hovedavtalen av 1. januar 1997 er ett av elementene. I dette arbeidet er selvsagt likestillingsaspektet en sentral og integrert del i en omfattende prosess hvor tjenestemannsorganisasjonene og departementet samarbeidet både nært og godt.

La meg orientere noe om likestillingsarbeidet for øvrig internt i Forsvarsdepartementet. Gjennom sin

vedtatte personalpolitikk følger departementet kontinuerlig opp en rekke likestillingstiltak. I tilpasningsavtalen understrekes det spesielt at det i utlysningstekster skal unngås å stille krav til utdanning og erfaring som utelukker det ene kjønn fra å søke. Dette er et punkt som er spesielt viktig sett i forhold til Forsvaret. Etter føringer fra sentralt inngåtte avtaler, bestreber departementet seg ved lokale lønnsforhandlinger på å prioritere kvinner. Dette ble senest bekreftet ved lokalt justeringsoppgjør i 1996, der over halvparten av lønnsmidlene gikk til kvinner.

Når det gjelder å ivareta den enkelte medarbeiders kompetanseoppbygging og faglige utvikling, har Forsvarsdepartementet i flere år utarbeidet personalplaner for hver enkelt ansatt. Integrert i personalplanen er framtidige muligheter for avansement og en videre karriere i departementet. Ved utarbeidelsen av planen legges det stor vekt både på avdelingens utviklingsbehov, departementets ønske om best mulig bredde- og spesialkompetanse, og ikke minst den enkeltes egne ønsker til egen framtid. Ved søknader om kompetansegivende kurs og andre typer opplæring, kan kvinnelige søkere for øvrig gis fortrinnsrett når de fyller kravene for opptak.

Forsvarsdepartementet styrer en svært mannsdominert sektor. Likevel er kvinneandelen på både saksbehandler- og rådgivernivå meget god, og stadig økende. For eksempel er andelen kvinnelige rådgivere i departementet ca fordoblet siden 1995, og utgjør nå godt over en tredjedel av alle rådgivere i departementet.

Forsvarsdepartementet etterstreber å få kvinner godt representert i alle typer stillinger. Dette gjelder også på ledelsesnivå, hvor departementet senest i mars 1997 oversendte sine måltall til Planleggings- og samordningsdepartementet. Her er planen innenfor en to-års periode å øke andelen kvinnelige mellomledere fra ca 25 prosent til ca 33 prosent. Departementet har her lagt seg på en nøktern, men realistisk linje. For å nå dette målet vurderer Forsvarsdepartementet nå interne rekrutterings- og kompetanseoppbyggingstiltak, for eksempel et kvinnepro-

sjekt, hvor vesentlige elementer vil kunne være mentorprogram og større lederutviklingskurs.

Hvert år utarbeider departementet interne personalstatistikker, der det blant annet rettes søkelys mot likestillingsutviklingen. Personalstatistikkene drøf-

tes jevnlig med tjenestemannsorganisasjonene, og alle parter bestreber seg i fellesskap på å støtte en positiv utvikling når det gjelder likestillingsaspektet på alle nivåer i departementet.

Spørsmål nr. 139.

Innlevert 29. mai 1997 fra stortingsrepresentant Øystein Djupedal.

Besvart 9. juni 1997 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Reidar Sandal.

Spørsmål:

«Høgskolen i Sør-Trøndelag er tildelt knutepunkt-funksjon for døveutdanning og senere også døvetolkutdanningen. Dette har medført et større døvemiljø i Trondheim, noe som aktualiserer spørsmålet om lokaler for å bygge opp et studentmiljø for døve. Høgskolen disponerer idag «Rødbygget», et bygg som har lange tradisjoner innen døvemiljøet. Tegnspråkelige studenter og lærere ønsker at dette bygget skal kunne utvikle seg til et kultursenter for døve. Hvordan stiller Statsråden seg til en slik tanke, og vil han bidra til at den kan realiseres?»

Begrunnelse:

Rødbygget», som det benevnes er den gamle døveskolen og har hatt tilknytning til døvemiljøet helt fra det ble reist i 1855. I dag disponerer Norges Døveforbund 30 % av bygget, det øvrige disponeres av ingeniørutdanningen ved Høgskolen i Sør Trøndelag. Byggets lange tradisjoner som et senter for tegnspråklige gjør at det naturlig peker seg ut som kultursenter for døvemiljøet. Et slikt senter vil aktivt kunne bidra til å styrke et fagmiljø som er under oppbygging i Trondheim.

Svar:

Den tidligere Trondheim offentlige skole for døve holdt hus i Bispegata 9, det såkalte «Rødbygget». Skolen flyttet fra bygget i 1990 i samband med at den fikk nye lokaler. Det som den gang var Trondheim ingeniørhøgskole, nå ingeniørutdanningen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag, trengte utvidelse, og det ble bestemt å bygge om «Rødbygget» til bruk for ingeniørutdanningen. Størstedelen av bygget blir nå

benyttet av Høgskolen i Sør-Trøndelag til arbeidsplasser for studentene og til studentvelferd.

Norges Døveforbund tok alt i 1989 opp saken om å benytte huset til kulturaktiviteter for døve. Departementet mente den gang at ingeniørhøgskolen måtte bli prioritert, men en var villig til å sette av et areal som eventuelt Døveforbundet kunne leie. Døvemiljøet leier nå et areal i bygget direkte fra Statsbygg Midt-Norge.

Døveutdanningen ved høgskolen er lagt til Institutt for lærerutdanning som holder til på Rotvoll. Høgskolen er inne i en utredning om framtidig lokalisering. I denne sammenheng blir også framtidig bruk av «Rødbygget» vurdert. «Rødbygget» ligger på Kalvskinnet og er således en naturlig del av ingeniørutdanningens område.

Det er viktig å skaffe studentene ved høgskolen gode arbeidsforhold. Det har de i «Rødbygget». Men dersom Høgskolen i Sør-Trøndelag kommer til at disse aktivitetene kan legges et annet sted, vil bygget bli ledig og saken kan tas opp på ny.

Dersom høgskolen skal flytte fra bygget, må høgskolen betale husleie et annet sted. De døve må på sin side regne med å betale husleie for hele bygget. Det er en konsekvens av husleiesystemet i staten at husleie skal betales av brukeren samme hvem som eier huset. Dersom en vil gå videre med tanken om et kultursenter for døve, blir derfor finansieringen av husleien og andre driftsutgifter et sentralt spørsmål.

Saken blir nå i alle fall utredet i Trondheimsmiljøet. Jeg må se hva som kommer fra høgskolen før jeg kan si mer om hvilke løsninger jeg vil kunne gå for. Jeg er viss på at høgskolen gjør hva den kan for at studiemiljøet for de døve ved høgskolen skal bli best mulig, og jeg vil bidra det jeg kan til en løsning som blir best for alle parter.

Spørsmål nr. 140.

Innlevert 29. mai 1997 fra stortingsrepresentant **Eva R. Finstad.**

Besvart 5. juni 1997 av helseminister **Gudmund Hernes.**

Spørsmål:

«Hvorfor er arbeidet på utredningen stoppet når Sosial- og helsedepartementet er interessert i at utredningen blir oversendt innen angitt tidspunkt dvs. i begynnelsen av 1997.

Når kan man nå forvente utredningen ferdig?

Det er uheldig at en utredning som ble startet i juli 1992 og som er lovet ferdig flere ganger fremdeles ikke er kommet.»

Begrunnelse:

31. juli 1992 lovet Helsedirektoratet en utredning om bruk av tannfyllingsmaterialer. Helsedirektoratet skrev:

«Sosialdepartementet vil innen nyttår få oversendt en utredning vedr. avvikling av amalgam som tannfyllingsmateriale.»

12. august 1995 skrev forbundet «Tenner og helse» til Statens helsetilsyn og ba om at avdelingen som forbereder utredningen får de ekstraressurser som måtte være nødvendig for å få utført utredningen til riktig tid.

I Stortingets spørretime 5 juni 1996 viste jeg til utredningen som skulle pågå, og ba statsråden undersøke hvorvidt det manglet midler til å gjennomføre den. Statsråd Hernes sa da:

«Jeg er ikke kjent med at man mangler midler til den utredningen jeg har bedt om og jeg går ut fra at dersom Helsetilsynet mener at den ikke har midler til å gjennomføre en pålagt oppgave, vil departementet bli informert om det.»

I september 1996 ble det fra forbundet «Tenner og helse» i et brev til Sosial- og helsedepartementet, bedt om at Statens Helsetilsyn kunne tilføres de ressurser som var nødvendig for at denne utredningen kunne bli ferdig innen rimelig tid. Det ble også bedt om at departementet sørget for at det ble satt en tidsfrist for at utredningen kunne bli fulgt opp. Helsedepartementet viste da i et svarbrev til forbundet «Tenner og helse» til Stortingets spørretime 5. juni 1996, hvor Gudmund Hernes sier at departementet antagelig vil få denne utredningen i begynnelsen av 1997. I samme brev sies det:

«Sosial- og helsedepartementet er interessert i at utredningen blir oversendt innen angitt tidspunkt, og vi ber om tilbakemelding ved eventuelt behov for ressurstilførsel i denne saken».

Nå viser det seg i et kontaktmøte mellom Statens helsetilsyn og forbundet «Tenner og helse», at utredningen langt fra er ferdig og at arbeidet har stoppet opp i påvente av et tildelingsbrev fra departementet.

På bakgrunn av dette og fordi denne utredningen er av stor betydning for de som har problemer med tannfyllingsmaterialet amalgam, vil jeg stille følgende spørsmål.

Svar:

Jeg viser til brev datert 29 mai d.å. fra Høyres Stortingsgruppe v/ Eva R. Finstad vedrørende ovennevnte. I brevet blir det vist til at daværende Helsedirektoratet, i brev til departementet datert 31. juli 1992, forespeilet departementet en utredning vedrørende avvikling av amalgam som tannfyllingsmateriale. Helsedirektoratet skriver i sitt brev at utredningen skulle foreligge innen nyttår.

Sosial- og helsedepartementet har vært orientert om at utredningsarbeidet er blitt betydelig forsinket. En av årsakene til forsinkelsen har bl. a. vært at Helsetilsynet har ønsket å avvente erfaringene fra arbeidet til Bivirkningsgruppen ved Universitetet i Bergen. Gruppens arbeid er blitt finansiert som et prosjekt over departementets budsjett. Prosjektperioden utgår dette året, og jeg avventer nå resultatene derfra. Disse vil bl.a. danne grunnlag for en vurdering av eventuell permanent drift av Bivirkningsgruppen.

Som et av grunnlagene for utredningen har Helsetilsynet foretatt en kartlegging når det gjelder bruk av ulike tannfyllingsmaterialer på barn og ungdom. Kartleggingen ble gjennomført i et utvalg av tannklinikker i Den offentlige tannhelsetjenesten i samtlige fylker. Jeg er kjent med at resultatene nå foreligger oppsummert.

Sosial- og helsedepartementet har i brev datert 12.11.1996 til Statens helsetilsyn tatt opp spørsmålet om ferdigsstilling av rapporten. Departementet har også bedt om en avklaring vedrørende eventuelt behov for ressurstilførsel for å kunne utarbeide rapporten. I et svarbrev til departementet har Helsetilsynet anført at de har behov for et større beløp for at arbeidet med rapporten skal kunne gjennomføres. De har behov for betydelig eksternt bistand, både fra fagmiljøer og sekretærbistand.

De siste par år har det vært vanskelig for både Helsetilsynet og departementet å stille til rådighet ekstra midler til denne type utredningsarbeid. Såvel Helsetilsynets som departementets budsjetter er blitt redusert samtidig som Stortinget har pålagt departe-

mentet store utrednings- og reformoppgaver. I ulike sammenhenger har vi måttet innhente betydelig bistand fra Helsetilsynet. Det er derfor kun ressursmessige årsaker til at utredningsarbeidet er stoppet opp.

Departementet foretar nå en systematisk gjen-

nomgang av våre knappe budsjettposter som kan disponeres til utredningsarbeid. I utgangspunktet er alle midler disponert for 1997. Så snart det viser seg at det blir mindreforbruk på aktuelle budsjettposter, vil vi bevilge de nødvendige midler slik at utredningen kan gjennomføres.

Spørsmål nr. 141.

Innlevert 5. juni 1997 fra stortingsrepresentant Marit Arnstad.

Besvart 12. juni 1997 av utenriksminister Bjørn Tore Godal.

Spørsmål:

«Hva er målet med de forhandlingene om en internasjonal investeringsavtale som regjeringen forhandler om innenfor rammen av OECD og på hvilken måte vil en slik avtale kunne bidra til å sikre lokalt og nasjonalt eierskap i næringsliv og naturressurser og sikre en bedre styring med og kontroll over multinasjonale selskap?»

Begrunnelse:

I følge dagspressen forhandler Regjeringen om en internasjonal investeringsavtale innenfor rammen av OECD. Såvidt en kan se er Stortinget ikke blitt informert om forhandlingene som synes å være vidtgående. På bakgrunn av de opplysninger som er kommet fram i dagspressen er det nødvendig å be om en redegjørelse for hva som er målet med disse forhandlingene, hvilke sektorer forhandlingene omfatter og hvor langt forhandlingsprosessen er kommet.

Flere tema er av interesse i denne sammenheng. Særlig er det grunn til å vurdere hvilke konsekvenser en slik avtale kan ha for blant annet energi- og fiskerisektoren i Norge. På bakgrunn av regjeringens uttalte ønske om å inkludere sosiale rettigheter i WTO sammenheng er det også interessant å få klarlagt på hvilken måte disse forhandlingene vil inkludere hensyn til miljø, faglige- og sosiale rettigheter?

Svar:

Beslutningen om å starte forhandlinger om en multilateral avtale om investeringer (MAI) ble tatt på OECDs ministermøte i 1995. Målsettingen var å ha en avtale ferdig til ministermøtet i 1997. Tidlig i vår ble det klart at dette ikke var mulig, og på møtet 26.-27. mai ble det besluttet å forlenge forhandlingene fram til neste års ministermøte.

Det tas sikte på at en avtale skal dekke alle områder og sektorer. Det generelle mål er en avtale basert på prinsippet om ikke-diskriminering mellom investorer fra avtalelandene, men på linje med det som allerede er situasjonen i OECD-samarbeidet, vil avtalepartene kunne ta nasjonale reserverasjoner i forhold til sektorer eller andre spesifikke forpliktelser. Ettersom avtaleteksten fortsatt er under forhandling, er det ikke mulig å svare fyllestgjørende på hvilke eventuelle reserverasjoner Norge kan komme til å måtte ta. Det er enighet blant OECD-landene om at fiskerisektoren vil bli unntatt fra ikke-diskrimineringsbestemmelsene.

Når det gjelder multinasjonale selskaper, er det et viktig mål for Regjeringen i forhandlingene at de såkalte *Guidelines for Multinational Enterprises* i OECD blir en del av MAI-avtalen. Disse retningslinjene inneholder en rekke tilrådinger om flernasjonale selskapers atferd i de land de opererer. Videre er det også et norsk mål at hensynet til miljø og faglige og sosiale rettigheter avspeiles i avtaleteksten.

MAI-forhandlingene er nevnt bl.a. i St.prp. nr. 1 (1995-96) og i St.prp. nr. 1 (1996-97). I St.meld. nr. 4 (1996-97), Langtidsprogrammet 1998-2001, peker Regjeringen på betydningen av at det internasjonale regelverket som er nedfelt gjennom WTO-avtalene, blir videreutviklet for å sikre mest mulig likeverdige konkurranseforhold for norsk næringsliv (pkt. 6.1, s. 116). Det vises til at Regjeringen går inn for at investeringsspørsmål behandles både i WTO og OECD (pkt. 6.3.3, s. 119). I Særskilt vedlegg til St.meld. nr. 4 (1996-97) gis en mer utførlig redegjørelse for bakgrunnen for og målsettingene med MAI-forhandlingene innenfor OECD (pkt. 13.7.3*, s. 284-285).

Regjeringen vil i høstens budsjettproposisjon redegjøre for utviklingen av MAI-forhandlingene i OECD. For øvrig vil Stortinget på passende måte bli holdt orientert og konsultert når utviklingen i forhandlingene tilsier det.

Spørsmål nr. 142.

Innlevert 6. juni 1997 fra stortingsrepresentant Paul Chaffey.

Besvart 16. juni 1997 av miljøvernminister Thorbjørn Berntsen.

Spørsmål:

«Da Regjeringens avfallsmelding ble behandlet i Stortinget i 1992 ble det slått fast som et generelt prinsipp at materielgjenvinning er å foretrekke framfor forbrenning/energigjenvinning. Er dette fortsatt Regjeringens generelle holdning og hvordan vil i såfall Regjeringen arbeide for at smøreolje reraffineres i Norge framfor å bli brent opp i forbrenningsanlegg?»

Begrunnelse:

Brukt smøreolje samles i dag inn i Norge. Det er imidlertid ingen som i dag utnytter denne smøreoljen industrielt til å produsere ny smøreolje. Dette er fullt mulig rent teknisk og foregår i flere andre land. I Norge blir den innsamlede smøreoljen brent i forbrenningsanlegg og på denne måten utnyttet til energiformål. Oljeselskapene som produserer ny smøreolje for salg i markedet er helt sikkert tilfreds med denne situasjonen, men det er grunn til å stille spørsmålsteget ved om det er god miljøpolitikk.

Dersom en legger prinsippene fra Regjeringens avfallsmelding fra 1992 til grunn og Stortingets behandling av denne, burde det naturlige være at en arbeidet for å få gjenvunnet mer av den brukte smøreoljen framfor å brenne den opp. Dette burde selvsagt skje på mest mulige kommersielle vilkår. Problemet er at det verken finnes noen norsk målsetting om å gjenvinne en bestemt andel av smøreoljen eller et avgiftssystem som favoriserer gjenvinning av brukt smøreolje framfor forbrenning. Siden det finnes tilgjengelig teknologi og kompetanse på gjenvinning av brukt smøreolje og også mulighet for lønnsomhet dersom en får innført en normal avgiftsgradering som favoriserer gjenvinning framfor forbrenning er det på høy tid at Norge blir blant de landene der en produserer og selger re-raffinert smøreolje.

Svar:

Jeg viser til spørsmål nr 142 om reraffinering av spillolje til smøreolje. Regjeringens avfallspolitikken bygger på St meld nr 44 (1991-92) (avfallsmeldingen). Mål og delmål for avfallspolitikken er senest presentert i St meld nr 58 (1996-97) Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling, kap. 16.6. Målet på

avfallsfeltet er at avfallsproblemene skal løses slik at avfallet gir minst mulig skade og ulempe for mennesker og naturmiljø, samtidig som avfallet og håndteringen av dette legger minst mulig beslag på samfunnets ressurser. Delmålene er at avfallsmengdene og mengden helse- og miljøfarlige kjemikalier i avfallet skal reduseres, ombruk, materialgjenvinning og energiutnyttelse skal fremmes, og restavfallet skal sikres miljømessig forsvarlig sluttbehandling. Innen år 2000 skal praktisk talt alt spesialavfall enten gjenvinnes, eller gå til sluttbehandling i godkjente norske anlegg.

Dette innebærer at man i avveien mellom f.eks. materialgjenvinning og gjenvinning i form av energiutnyttelse bør ta hensyn til både helse- og miljøgevinstene ved de ulike gjenvinningsformene, og de samfunnsøkonomiske kostnadene som knytter seg til gjenvinningsformene. Miljøavgifter som avspeiler kostnadene ved de helse- og miljøskadene som hhv materialgjenvinning og energiutnyttelse forårsaker, vil på en effektiv måte bidra til å sikre en riktig fordeling mellom ulike måter å håndtere avfallet på. I en slik situasjon kan man unngå å detaljregulere hvilke typer avfall som bør håndteres på hvilken måte.

Dagens system med miljøavgift på smøreolje og avgiftsrefusjon for spillolje innlevert til godkjente mottak, er et element i arbeidet med å få en riktigere fordeling mellom sluttbehandling av avfall/forsøpling, og gjenvinning. Systemet har ført til økt innsamling. For 1995 var innsamlingsgraden på om lag 70 prosent. Spillolje er spesialavfall, og målet er derfor at praktisk talt all spillolje skal samles inn.

Spillolje som forbrennes ilegges i dag ikke mineraloljeavgift, dvs CO₂- og svovelavgift. I forbindelse med Regjeringens oppfølging av innstillingen fra Grønn skattekommisjon vil bl.a. kommisjonens forslag om å utvide grunnlaget for CO₂-avgiften bli vurdert. Dersom dette også innebærer en ev. mineraloljeavgift på forbrenning av spillolje, vil det kunne stimulere til annen gjenvinning av spillolje, slik som reraffinering. På den andre siden kan en slik avgift føre til redusert innsamling av spillolje. Dette kan ev. motvirkes ved f.eks. å øke refusjonssatsen ved levering av spillolje. I utformingen av virkemiddelbruken har departementet hittil lagt mest vekt på å konsentrere virkemiddelbruken om å sikre økt innsamling.

Spørsmål nr. 143.

Innlevert 6. juni 1997 fra stortingsrepresentant Erling Folkvord.

Besvart 12. juni 1997 av justisminister Gerd-Liv Valla.

Spørsmål:

«Souhaila Andrawes har sultestreiket i over 2 uker i fengslet i Hamburg. Tilleggsstraffen på 6 måneder tysk rett idømte henne i desember 1996 er nå ferdig sonet i fengsel i Frankfurt. Norske myndigheter har sagt at hun kan overføres til fengsel i Norge, for å sone resten av straffen, etter endt soning av tilleggsstraffen. Hun ble istedet overført fra fengslet i Frankfurt til Hamburg. Andrawes protesterer på den behandlingen hun utsettes for i fengslet i Hamburg og på at hun ikke har blitt overført til norsk fengsel. Kan justisministeren ta opp saken med norske myndigheter og få henne til Norge så snart som mulig?»

Begrunnelse:

Helsetilstanden til Souhaila Andrawes var dårlig før sultestreiken. Fengselsoppholdet har svekket henne, og nå veier hun bare 40 kg og har høy feber. Tilstanden hennes kan raskt svekkes ytterligere dersom ikke noe blir gjort for å få henne til Norge. Besøk av venner eller familie i fengslet i Hamburg må finne sted i felles besøksrom der 100-200 mennesker kan oppholde seg samtidig. Andrawes ønsker forståelig nok ikke besøk av datter på 12 år under slike for-

hold. Til nå har møter mellom mor og datter funnet sted i enerom en gang i måneden. For datteren har det vært tunge tider etter at moren brått ble tatt fra henne, og brudd i den jevnlige besøksordningen forsterker sorgen over tapet av morens nærvær. Det haster med å overføre Andrawes til Norge, både ut fra hennes helsetilstand og ut fra datterens situasjon.

Svar:

Den europeiske konvensjon av 21. mars 1983 om overføring av domfelte gir regler om saksbehandlingsprosedyre i overføringssaker. Konvensjonsteksten er i sin helhet inntatt i Lov om overføring av domfelte av 20. juli 1991 nr. 67. Souhaila Andrawes har formelt søkt tyske myndigheter om overføring til Norge for fortsatt soning og saken behandles og forberedes nå av Justisdepartementet i Tyskland i overensstemmelse med konvensjonens bestemmelser. Justisdepartementet avventer en oversendelse av søknad med vedlegg fra tyske myndigheter. Når saken innkommer vil Justisdepartementet prioritere behandlingen av den. Justisdepartementet har tidligere uttalt at vi ikke vil motsette oss en slik overføring. Det standpunktet gjelder fortsatt og er også kjent for tyske myndigheter.

Spørsmål nr. 144.

Innlevert 10. juni 1997 fra stortingsrepresentant Erling Folkvord.

Besvart 18. juni 1997 av kommunal- og arbeidsminister Kjell Opseth.

Spørsmål:

«I spørretimen 5. februar 1996 kommenterte kommunalministeren saka til en arbeidssøker som var ilagt 8 uker karantene før hun kunne få dagpenger fra arbeidskontoret. Årsaken var at hun hadde sagt opp en jobb fordi arbeidsgiver etter gjentatte løfter nekta å betale tarifflønn, samtidig som personer som var ansatt i samme bedrift og lønna med tilskott fra arbeidskontoret, fikk tarifflønn. Statsråden sa bl.a. at «Dersom dette i denne spesielle saka er den heile og fulle grunngevinga, er det klart at arbeidskontoret ikkje har hatt høve til å ikkje å gje vedkomande arbeidsløysetrygd». Etter brevveksling med arbeidskontoret har arbeidssøkeren fått beskjed at det vil ta 8 - 10 måneder før hennes klage kan bli avgjort. Dette skyldes arbeidssituasjonen ved kontoret. Jeg ber om å få vite om statsråden vil gjøre noe i denne saka,

eller om han generelt vil gjøre noe for å få saksbehandlingstida på slike enkle saker ned til et akseptabelt nivå.»

Svar:

Eg viser til brevet Dykkar av 10. juni 1997.

Eg er sjølsagt oppteken av at klagesaker i dagpengeordninga generelt kan bli avgjort utan for lang ventetid. Eg kan likevel ikkje sjå at det vil vere rett av meg som statsråd å gripe inn med omsyn til handaminga av ei innskildsak.

Handamingstida er ikkje det einaste omsynet ein må ta i klagesakene. Det er og viktig at sakene blir grundig førebudde, slik at ein får rett avgjerd. Det er særleg gjennom klageordninga at ein har høve til å rette opp det som kan vere urette avgjerdar i dagpengesakene.

Eg har fått opplysningar frå Arbeidsdirektoratet om sakshandsamingstida i klagesakene i dagpengeordninga. Det er særleg i Oslo og Akershus at dette no er eit problem. Lang handsamingstid ved Fylkesarbeidskontoret i Oslo og Akershus kjem fyrst og fremst av det høge talet på klagesaker, om lag 600 klagesaker i året. Arbeidsdirektoratet reknar no med at både talet på klagesaker og sakshandsamingstida vil gå ned, etter kvart som talet på arbeidsledige dagpengemottakarar minskar. Eg kan leggje til at handsamingstida ved Fylkesarbeidskontoret for Oslo og

Akershus har vore frå 8 til 10 månader, men at denne er korta ned i den seinaste tida. Til dømes kan den saka som De har teke opp venteleg bli handsama eit par månader tidlegare enn det ein hadde rekna med, dvs. i august 1997.

Arbeidsdirektoratet har meldt at sakshandsamingstida i dei andre fylka i landet gjennomgåande er langt kortare enn i Oslo og Akershus.

Eg finn at ei sakshandsamingstid på 8 til 10 månader er for lang. Eg vil be Arbeidsdirektoratet greie ut tiltak som kan korte ned sakshandsamingstida.

Spørsmål nr. 145.

Innlevert 11. juni 1997 fra stortingsrepresentant Gunnar Fatland.

Besvart 18. juni 1997 av miljøvernminister Thorbjørn Berntsen.

Spørsmål:

Hvordan er bevilgninger på følgende kapitler og poster disponert for 1997:

Kap.	1429	post	60
»	»	»	72
»	»	»	72.2
»	»	»	72.4
»	»	»	72.8

Svar:

Vi viser til stortingsrepresentant Gunnar Fatlands spørsmål i brev av 11. juni 1997.

Miljøvernministeren blir spurt om hvordan bevilgninger på kapittel 1429 post 60, 72, 72.2, 72.4 og 72.8 er disponert for 1997.

Tabellen under viser hvordan bevilgningen på disse postene er planlagt disponert før og etter forslag til endringer fremmet i St.prp. nr. 63 (1996-97).

Kap/post	Tekst	Før	
		St.prp.nr. 63	Etter St.prp. nr. 63
1429/60	Tilskudd til lokale kulturminnetiltak	18 000 000	18 000 000
1429/72	Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer	57 958 000	56 158 000
1429/72.2	Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige bygninger og anlegg	8 300 000	7 470 000
1429/72.4	Kystkultur og fartøyvern	19 100 000	19 100 000
1429/72.8	Tekniske og industrielle kulturminner	10 265 000	9 295 000

Spørsmål nr. 146.

Innlevert 11. juni 1997 fra stortingsrepresentant Eva R. Finstad.

Besvart 18. juni 1997 av samferdselsminister Sissel Rønbeck.

Spørsmål:

«Vil statsråden holde fast ved at kun nødvendig flytrafikk skal få trafikkere Gardermoen om natten og at kommersiell trafikk vil bli holdt på et minimum?»

Begrunnelse:

I St.prp. nr. 90, s. 23, står det:

«Som påpekt i enkelte høringsuttalelser vil det bli flytrafikk om natten på den nye hovedflyplassen. Dette er en forutsetning for å imøtekomme behovet for en god avvikling av flytrafikken i Oslo-området. Kun 1-2 pst. av døgnets flybevegelser (eller 5-10 flybevegelser) antas å ville foregå mellom kl. 23.00 og kl. 06.00, og de fleste vil være ankomster.»

Videre bekrefter statsråd Rønbeck 28.2.97 i Stortinget på et spørretimespørsmål:

«...at det vil bli foreslått en nattavgift, som også vil kunne påvirke flyselskapene når det gjelder spørsmålet om å trafikkere om natten».

I forslaget til Forskrift om flytraséer for ny hovedflyplass på Gardermoen er økonomi og nattavgifter berørt to steder:

«1. I kapittel 3.2. s. 77 heter det under avsnitt Bedriftsøkonomi:

«Hvert ekstra fly som benytter flyplassen på natten bidrar til å dekke Luftfartsverkets kostnader ved å holde flyplassen åpen på natten. Dette gjennomgås nærmere under avsn. 3.2.3».

I avsnitt 3.2.3 Økonomiske forhold (s. 79) heter det:

«Kostnadene for Luftfartsverket/OSL ved å holde Gardermoen åpen også kl. 00-06, vil ligge på et fast årlig beløp på omlag 30 millioner kr.»

Videre senere i samme avsnitt:

«En har imidlertid grovt beregnet at det blir balanse mellom inntekter og utgifter ved 15-20 bevegelser pr. natt.»»

Forslaget til Forskrift synes dermed å være i strid med det som regjeringen har uttalt i St.prp. nr. 90 og det statsråd Rønbeck har uttalt i Stortinget.

Svar:

Arbeidet med å utarbeide flytraséer for den nye hovedflyplassen startet i 1993 og har vært gjennomført av Luftfartsverket i samarbeid med Oslo Lufthavn AS. På bakgrunn av dette arbeidet har Luftfartsverket, i samarbeid med ulike samarbeidsfora, utarbeidet utkast til forskrift om inn- og utflygingstraséer for lufthavnen. Luftfartsverket har også gjennomført en omfattende høring av forskriftsutkastet.

Samferdselsdepartementet har nettopp mottatt Luftfartsverkets endelige utkast til forskrift. Departementet vil nå gå gjennom utkastet og vurdere alle sider av saken før forskriften blir fastsatt.

I forskriftsutkastet er det foreslått å ta i bruk differensierte avgifter som styringsmiddel av nattrafikk. Dessuten foreslås et absolutt forbud mot å benytte andre enn de mest stillegående fly (kapittel 3-fly) til å gjennomføre planlagte flyginger om natten (2400-0600). Avgifter vil som kjent kunne differensieres både mht flyenes støyegenskaper og etter tidspunkt på natten. Den endelige avgiftsstruktur mv vil inngå i forskrift om avgifter vedrørende statens luftfartsanlegg og -tjenester (takstregulativet).

Spørsmål nr. 147.

Innlevert 11. juni 1997 fra stortingsrepresentant Eva R. Finstad.

Besvart 18. juni 1997 av miljøvernminister Thorbjørn Berntsen.

Spørsmål:

«I forbindelse med barskogvernet har DN engasjert «Siste Sjanse» fra Naturvernforbundet til å foreta feltregistreringer på skog i Froland i Aust Agder.

Hvordan ser Miljøvernministeren på at DN engasjerer Naturvernforbundet, som i denne sammenheng må være en interessant i saken til oppdrag i forbindelse med barskogvernet?»

Svar:

Stortinget behandlet i juni i fjor St. meld nr. 40 (1994-95) Om opptrapping av barskogvernet frem mot år 2000. Utvidelsen var på 120 km².

I utvelgelsen av nye verneområder i forbindelse med denne utvidelsen ble det tatt utgangspunkt i de registreringene som Norsk institutt for naturforskning gjorde under arbeidet med landsplanen for vern av barskog.

I tillegg var det behov for nye registreringer. Direktoratet for naturforvaltning (DN) har i den forbindelse invitert universiteter, høyskoler, Norsk institutt for skogforskning, Norsk institutt for naturforskning og skogeier- og miljøvernorganisasjoner til å komme med innspill på aktuelle lokaliteter, og om hvorvidt de kunne ta oppdrag i å kartlegge verneverdig skog.

På bakgrunn av dette har DN gitt oppdrag i forbindelse med nye registreringer til Norsk institutt for naturforskning, Norges Landbrukshøyskole, Norsk institutt for vannforskning, Universitetet i Trondheim, Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, «Miljøfaglig Utredning» og «Siste Sjanse». Det har også vært kontakt med Norsk institutt for skogforskning. «Siste Sjanse» består av biologer fra Universitetet i Oslo, men er administrativt tilknyttet Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA). På oppdrag fra DN har disse gjennomført registreringer i Vestfold og Vest-Agder (1996). I 1997 skal de gjen-

nomføre registreringer primært i Aust-Agder og Telemark.

En forutsetning når DN inngår avtaler om registrering av verneverdier, er at den metodikken som brukes er anerkjent og etterprøvable. «Siste Sjanse» benytter en slik metodikk, og i dag er personer fra dette miljøet ansatt i sentrale skogorganisasjoner som Norges Skogeierforbund, NORSKOG og Stat-skog. I tillegg har de gjennomført registreringer på oppdrag fra bla. Norske Skog, Borregaard og Kiær skoger, Vang bygdealmening og i de 4 forsøksområdene til «Levende skog».

DN mener derfor at «Siste Sjanse» er et fagmiljø som i dag er anerkjent for den biologiske kompetansen de sitter inne med.

På bakgrunn av de gjennomførte registreringene vurderes de aktuelle lokalitetene opp mot hverandre. Dette gjøres av Direktoratet i samarbeid med fylkesmennene som setter opp en «bruttoliste», det vil si områder som er aktuelle for vern.

Senere vurderer de regionale barskogutvalgene ulike verneverdier opp mot konkrete næringskonflikter. På bakgrunn av råd fra disse utvalgene, avgjør DN hvilke områder som skal sendes på lokal og sentral høring. Gjennom disse høringsrundene skal alle aktuelle konflikter belyses slik at konflikter kan avveies før et vernevedtak fattes.

Det er ikke uvanlig å benytte ulike organisasjoner og deres fagmiljøer i forbindelse med naturfaglige registreringer. Norsk ornitologisk forening har også vært mye brukt i forbindelse med sjøfuglregistreringer.

I forbindelse med erstatningsfastsettelsen etter vernevedtak må det ofte gjennomføres skogtakseringer. De fleste av disse oppdragene er hittil gitt til ulike skogeierforeninger og NORSKOG. Dette er gjort ut fra samme resonnement om at den metodikken som skal benyttes er faglig akseptert og etterprøvable. Jeg kan også for disse oppdragene konstatere at de er utført på en faglig korrekt måte.